
הממ"ח ואתם

בשמונה פרקים קצרים ואובייקטיביים
(פחות או יותר)

aa1482225@gmail.com

ישנן בציבורינו דעות רבות בעניין מוסדות החינוך הממשלתיים לציבור החרדי, הממ"חים. נראה כי כל אדם שני נושא בקרבו דעה כלשהי, וזאת מסיבה פשוטה: חוסר בהירות, ועמימות רבה בנוגע למטרותיה ותהליכה של הרשת.

אנחנו פה, כמה יפה מציננו, לעשות סדר ולהבהיר מי ומה. בואו נתחיל.

פרולוג

טרם נחשוף את הקלפים ונציב אותם על השולחן, הבה נערוך 'ניסוי מחשבת' קצרצר. נדמיין שתי מערכות חינוך מקבילות, וננסה לחוש מה אנחנו מרגישים לגבי שתי הקצוות.

קצה א':

נניח שמחר בבוקר יפתחו גדולי הדור, כולם יחד, תלמוד תורה. הם עצמם, בתורנות יומית, ינהלו אותו ויפקחו על הנעשה בו, ומידי פעם גם... ימסרו בו שיעורים! כמובן שברמה נמוכה; בגובה העיניים ובשפתם של תינוקות של בית רבן.

תארו לעצמכם! בנכם יושב בכיתה, לפניו פתוחה גמרא לילדים בפורמט גדול ומאיר עיניים, על הקירות סביבו תלויים ציורים וכרזות צבעוניים, וסמוך ללוח, יושב ליד שולחן הרב'ע, יושב לו... לא אחר... מאשר גדול הדור וראש הישיבה שליט"א... אחחחח! איזה חזון!! נו, עם יד על הלב, האם אי מי מאיתנו לא יעשה כל מאמץ שיש בידיו כדי לזכות לכך שבנו ילמד ב"חיידר של מרן"? לשמוע באיזה עונג ורגשי קודש הוא הוגה בתורה, איך כל פסוק וברייתא כה יקרים בעיניו... אי אפשר להסביר זאת במילים, צריך לחוות ולראות מקרוב!

אפשר להסכים שכולנו מאוד-מאוד נרצה שזה מה שיקרה. "יעלה כמה שיעלה", תפטיר הרעיה, "אעבוד יותר שעות, לא אשן בלילה, אתה תמכור את הגביע שקיבלת מתנה מהוריי לרגל חתונתנו לפני עשרים שנה, ותשלם כל סכום שצריך למי שצריך, על מנת שבנו יזכה להיות מאותם מאושרים שילמדו בחיידר שבו הם יפגשו יום יום שעה שעה בדמויות ההוד, בגדולי הדור וצדיקי האמת".

האם טרם קבלת ההחלטה נטריד את עצמנו בשאלות קטנוניות ושטויות כמו: אוקיי, אז המנהל והצוות ממש יר"ש, אבל הרמה של לימודי החול לא משהו, ובנוסף, בעיה: חדר המורים קצת מוזנח וממילא המוטיבציה שלהם להשקיע בילדינו תהיה חלשה. וגם, אממ, החצר לא מספיק מטופחת, ובקצה הכיתה ישנה דליפה קלילה של מי גשם ולפיכך המלמד מציב שם דלי מידי תחילת שיעור. עם יד על הלב; האם אלו יהיו השאלות שיעסיקו אותנו?

וכעת, בזריזות, נקפצץ לנו לקצה ב':

נניח ומחר בבוקר שוב יקום אי מי משרי הממשלה על צד שמאל, וחליט כפועל יוצא מכך לסגור בחרב ובחנית את כל תלמודי התורה בישראל, נגיד. ואפילו נגזים, ונאמר שחס וחלילה

הוא גם יצליח, וביום בהיר ייסגרו כל תלמודי התורה! בבת אחת. "רק לצורך רה אֶרְגָּזִינָא וּבְנִיָּה מַחֲדָשׁ".

והפוחז הלז יודיע: מה אתם בוכים, הנה אני מסדר לכם תחליף, ומייד למחרת יקים יש מאין רשת חינוך חדשה, במבנים נאים של אבן מסותתת וקווים אדריכליים נקיים, וטובי הרבנים והמלמדים בעם ישראל ימונו להיות רב'ס שם. מי בכוח הזרוע ומי מרצונו החופשי. ואת חדר המנהל יאייש אחד ממקורביו של הלץ, והוא ענוב לבטח בעניבה, נאה מאוד בזקנקנו הצרפתי המטופח, וריח נעים הליכות של בושם איטלקי משובח מפיץ סביבו זהרי יישוב הדעת, זקנו מסורק ועשוי היטב, וספרים רבים מסודרים לצידו בכוננית ספרים מהגונית: ש"ס עוז והדר ושוטנשטיין, אנציקלופדיית בריטניקה, קובץ דת, חברה ומדינה בישראל, סט משניות קהתי, כתבי הרצל, ספר השיאים של גינס מהדורה 22 וחידושי הגר"ש שקופ זצ"ל.

ואותו מנהל לא מבזבז את כספם של משלמי המיסים לריק, ומנצל היטב את זמנו בעבודה: הוא מעניק מעצותיו ומחוכמתו לצוות החינוכי של החיידר, מפקח על הרמה החינוכית, האתית והמקצועית של המוסד; מנווט ביד רמה את הקו של החיידר, בוחן בשבע עיניים שאין כל העתקות במבחנים, שלימודי הגמרא אכן מועברים כמו שצריך, וכי כל הילדים כבר יודעים לקרוא כתב רש"י, ובקיאם בשישה סדרי משנה, בפרשת שופטים ובמשפט פיתגורס.

על מנת לחזק את דמותו בעיני צעיר הצאן, יהיו תלויים מאחורי גבו תמונותיהם הנאצלות של האדונים הרצל, בן גוריון, טרופלדור, מרן החזון איש זצ"ל (להבדיל! להבדיל!), ועוד תמונה גדולה ומהודרת התלויה בדיוק במרכז הלשכה, ובה דמות דיוקנו של מנהלה הרוחני העליון של הרשת: הרב ד"ר שי פירון. אולי תהיה שם גם תמונה מאובקת של הרב הראשי הנוכחי, ככה בסוף, בדיוק מעל פח האשפה. סמוך ונראה לדגל ישראל הניצב ולצידו עציץ מלבלב.

האם תרצו לשלוח את ילדיכם לשם - בכל זאת, מבנה חדש ונוח סוף כל סוף, ריהוט איכותי, פינת משחקים בטיחותית, וכל המלמדים תחת פיקוח פדגוגי, הידד! - או שמא תעשו הכל, אבל הכל! כדי שהאוצר שלכם לא ילמד שם, בהשגחתו של מבולגן האישיות המתפקד כמנהל?

פרק 1 - ובו יוצגו שמונה עובדות יבשות, בלי שום פרשנויות משום סוג (בהתחייבות)

עובדה 1

בשלהי שנת 2013, הלא היא תשע"ד, מונה שי פירון לשר החינוך בממשלה. את הממשלה הובילו הליכוד ויש עתיד, וללא נוכחות המפלגות החרדיות. השר פירון יזם והוביל הקמת זרם חינוך ממלכתי חדש: ממלכתי חרדי. דומה ומקביל לזה הוותיק של זרם החינוך הממלכתי דתי. הזרם החדש יועד להעניק לילדי המגזר החרדי את תוכנית הליבה, ולמסד שליטה אנכית ומוחלטת של המדינה בתכני הלימוד - גם במוסדות חרדיים שכן מלמדים אנגלית מתמטיקה ברמה גבוהה - וגם יעד שאפתני עוד יותר; להוות אלטרנטיבה למוסדות החרדיים הקיימים שאינם מעניקים לימודים אלו.

עובדה 2

על פי נציגי משרד החינוך, בתי הספר הממלכתיים-חרדיים פועלים בשיתוף פעולה מלא עם הפיקוח במחוז החרדי. ועובדים לפי הוראות משרד החינוך בכל הקשור לתוכנית הלימודים

במוסד. הם השתתפו בכל המיפויים והמבדקים הנהוגים בבתי הספר הרשמיים לפי הכללים של משרד החינוך בעניין זה.

עובדה 3

בשנים הראשונות לאחר הקמת הזרם הממלכתי-חרדי קיבלו בתי הספר הממ"ח תוספת תקציב שנועדה למימון תוספת לימודי קודש, אולם בשנים האחרונות תוספת זו לא ניתנה.

עובדה 4

"הזרם החדש יועד להעניק לילדי המגזר החרדי את תוכנית הליבה, ולמסד שליטה אנכית ומוחלטת של המדינה בתכני הלימוד"

לבתי הספר הממ"ח לא ניתנת גמישות במקצועות באשכול השפה, ועליהם ללמד אנגלית. בחלק של בתי הספר הממלכתיים-חרדיים לומדים תוכנית הדומה לתוכנית של בתי הספר הממלכתיים-דתיים, הממ"ד.

עובדה 5

מאז הקמתו ועד היום הצטרפו אל זרם החינוך הממלכתי חרדי עשרות בתי ספר ואלפי תלמידים מכל רחבי הארץ. ובמספרים: בשנת הלימודים תשפ"א כלל הזרם כ- 12,666 תלמידים לפי המפתח הבא:

4,139 תלמידים ב - 164 גני ילדים,

8,527 תלמידים ב - 60 בתי ספר.

עובדה 6

עם זאת, חלקו מכלל החינוך החרדי עדיין קטן מאוד, כ- 3% מכלל התלמידים. לאור כך, נעשים מאמצים ניכרים להגדיל את זרם הממ"ח, כפי שניתן לראות בתקצובם: מכ - 77 מיליון ש"ח בשנת תשע"ה, ועד ל- 133 מיליון ש"ח בשנת תשע"ט. בנוסף, התקציב הממוצע לתלמיד בחינוך הממלכתי-חרדי גבוה ביחס לזרמים אחרים בחינוך העברי.

עובדה 7

מספר התלמידים בגני הילדים הממלכתיים-חרדיים ומספר הגנים בזרם זה גדלים מדי שנה בכ- 20% עד 40%. מגמת הגידול בחינוך הממלכתי-חרדי הקדם-יסודי מואצת בשנים האחרונות, ומאז שנת הלימודים תשע"ח הוכפל מספר הגנים, וכך גם מספר התלמידים הלומדים בהם.

עובדה 8

מספר התלמידים ומספר בתי הספר בחינוך הממלכתי-חרדי היסודי גדלו מדי שנה בכ- 10% עד 20%. החל משנת הלימודים תשע"ט ישנה האטה מסוימת אך בלתי מחייבת של הגדילה.

פרק 2 - ובו יסופר על שכן שהחל לחלק סוכריות והטבות לכל העולם

מכירים את זה שהשכן הבעייתי בונה כמה שבא לו על חשבון שאר השכנים? בדרך כלל אצל אדם כזה, כל האמצעים כשרים, וכל החוקים והכללים הופכים פתאום לנוזליים וגמישים כמו בצק רך רך ונעים נעים.

כי הנה השכן לא מתנצל, ומבהיר: יש לו היתר לכל הבינוי הנרחב וגם יש לו הוכחות הלכתיות שהוא בסדר, והוא בכל זאת רוצה להיות נחמד ולתת שלושת אלפים שקל חד פעמי לכל הדיירים, וגם לקחת על עצמו להצמיח מחדש את הגיננות תחת הבניין, וגם לסדר את כביש הגישה לנכים מאחור, וגם לתקן את תיבות הדואר וגם - -

ואז, בנקודה הזו, כאשר השכן עוצר לשניה אחת את שטף דיבוריו, מענותיו וטענותיו, משהו משחיל לו הערה אחת, קטנה ופשוטה, המחזירה לפניו את הארשת החמצמצה הקבועה: אם הבנייה שלך הייתה באמת כשרה, לא היה עליך להשקיע בכל כך הרבה דברים שאתה לא חייב בהם...

קצר, קולע וחד.

ובמילים אחרות: אם פקידי משרד החינוך, אלו ששנתם נודדת כאשר עליהם לתקצב ולאשר העברה כלשהי למוסד תורני אמיתי כמו חידר וותיק או ישיבה קדושה, מצליחים פתאום להגמיש את כל עקרונותיהם, כנראה שיש פה משהו חשוד מאוד. אותו אב טיפוס של פקיד המשרד, ממושקף עם 'טיקים' בעין שמאל ושפתיים קפוצות ונוקשות, ששות אל"י כל סנקציה למנהל בית ספר סורר - מצליח לפתע להתגמש ולהיות קליל מאוד. משהו פה אומר דרשני!

דוגמא יפה במיוחד להגמשה חסרת תקדים של הכללים נמצאת בחוזה המנסח ומסדיר את העברת הבעלות על בית ספר לזרם הממ"ח. במסמך, שנוסח על ידי משרד החינוך נקבע כי: "השכלה והסמכה חסרה לא תמנע קליטת מורים ומנהלים ובלבד שעובד ההוראה יתחייב

"אם הבנייה שלך הייתה באמת כשרה, לא היה עליך להשקיע בכל כך הרבה דברים שאתה לא חייב בהם..."

להשלים השכלתו והסמכתו כאמור בנספח להסכם זה להלן..." שזה נחמד מאוד, תודו. זה כמו, לצורך העניין, שהקבצן קשה היום היושב ראשונה בשער הכותל, יתמנה לשופט עליון בבג"ץ, על סמך התחייבותו שישלים את לימודי המשפטים שלו במהלך השנים הבאות... מקסים!

הלאה.

הגמישות הניהולית באה לידי ביטוי גם בכך שמשרד החינוך אפשר לבתי הספר שהצטרפו לזרם הממלכתי-חרדי לנסח בעצמם את התקנון שלהם; במסגרת התקנון ניתן לכלול התייחסות לאורחות חיים בבית המשפחה כתנאי ללימודים במוסד החינוך.

ועוד משהו מתוק במיוחד?

ובכן. שניים מהקריטריונים שמשרד החינוך הגדיר לקליטת בתי ספר חרדיים קיימים, הם החוסן (הפיזי) של בית הספר והתקניות של רוב הכיתות בו. בפועל, מדו"ח סיכום נתוני כיתות ותלמידים

לסוף שנת הלימודים תשע"ד, עולה כי... רוב בתי הספר שהצטרפו לזרם הממלכתי-חרדי בשנה הראשונה להקמתו היו קטנים והכיתות בהם לא היו תקניות!

מסקנה? למישהו היה מאוד דחוף לעשות משהו. למה?

פרק 3 - היי יאיר, הילד הזה הוא שלי, לא שלך! תעזוב אותו בבקשה

עובדה מעניינת לגבי הממ"ח מצדיקה פרק שלם, והיא: זהות מקימיו.

אמת, הזכרנו בפתיחת המאמר את הקשר בין שי פירון והרשת, אך חשוב להבהיר שהקשר הנפלא לא ניתק. ההפך הוא הנכון.

באתר של יש עתיד, פטרוניתו הפוליטית של שי פירון, מתגאה המפלגה בהקמת זרם הממ"ח. הבה ניתן להם להתבטא, בבקשה:

"...יש עתיד' מאמינה כי השתלבות בשוק העבודה היא המפתח ליצירת חברה שוויונית יותר, בה כולם נושאים בנטל וערבים זה לזה. על מנת לצייד את הדור הצעיר בכלים הדרושים להשתלבות בשוק העבודה, הוביל שר החינוך לשעבר, שי פירון, תכנית אסטרטגית כוללת להסדרת החינוך החרדי, במסגרתה הוקם מחוז ממלכתי חרדי במערכת החינוך.

"משמעות הקמתו של מחוז ממלכתי חרדי היא כי תכני הלימוד, הפיקוח על איכות ההוראה ועל מעבר כספי התמיכה במוסדות, יהיו מפוקחים כולם וישלטו על ידי משרד החינוך. כ-56 מוסדות חינוך חרדיים צורפו לחינוך הציבורי, ועוד עשרות רבות של בתי ספר וגני ילדים הביעו עניין להצטרף.

"במסגרת הקמת המחוז אף הופחת התקציב למוסדות הפטור, מוסדות חרדיים שאינם את מלמדים את מקצועות הליב"ה, כפי שקובע התיקון לחוק לימוד חובה, וקוצצו 20 מיליון שקלים ממוסדות חרדיים שאינם מלמדים את מקצועות הליב"ה - ברשתות החינוך "אל המעיין" והחינוך העצמאי (ש"ס ואגודה). במקביל התחילה הכשרתם של 1,075 מורים למוסדות החינוך החרדיים".

אמור מעתה: יש שני דרכים לחזק את שליטתה של יש עתיד בחיינו.

א: להצביע בעבורה בבחירות הקרובות.

ב: לשלוח את ילדינו היקרים לבית ספר ברשת הממ"ח.

נראה שיאיר לפיד וחבר מרעיו, מתבלבלים קמעא, וחושבים שבנינו - אוצרותינו! עתידנו! תכליתנו! - שייכים להם. התחושה העולה הינה שלו רק יכלו, היו לוקחים אותם בכוח מבתי תלמוד ומטילים אותם למוסד כזה או אחר, ממ"חי מכף רגל ועד ראש. אך מה לעשות, ב"ה שהם לא יכולים, ולכן אין להם אלא לנסות ולהגדיל את כמות ונפח מוסדות הממ"ח, בתקווה שאתם, ההורים - תתנו ליאיר לפיד את הבן שלכם.

אתם מעוניינים?

פרק 4 - היי איווט ליברמן, הילד הזה הוא שלי, לא שלך!

תעזוב אותו בבקשה

עוד דבר יפה, שימו לב לזה.

מר ליברמן, שאיננו חסיד גדול של החינוך שלנו, כידוע, רוצה לבטל לגמרי את התקצוב למוסדות החרדים הקיימים.

וכך, בהסכם הקואליציוני בין ליברמן ולפיד, תופס נושא החינוך מחדש של בנכם נ"ו מקום חשוב.

מייד לאחר הסעיפים הפרוצדוראליים המסדירים את ההסכם ביניהם, מחלקים בינם לבין עצמם את תפקידי השרים וראשי הוועדות, ועוסקים בהגדרת תפקידים פרסונאליים, הם מתפנים לחתום ולעגן ביניהם עוד מספר דברים שממש חשוב להם שיקרו. לאיווט ליברמן, האיש שיושב על השאלטר הכלכלי של מדינת ישראל, חשוב לקבל שליטה אבסולוטית על חינוכו של מוישל'ה. יותר מתחבורה ציבורית בשבת, יותר מנישואין אזרחיים, יותר מכל משהו אחר.

אולי תופתעו לשמוע שמוישל'ה שלכם נמצא במקום הראשון בהחלט. לפני הגבלת כהונת רוח"מ (סעיף 15), לפני חיזוק הצפון ורמת הגולן (סעיף 16), לפני רוחותם הכלכלית של תושבי אשקלון (סעיף 17) ואפילו לפני... חקלאות ישראל (סעיף 18).

הנה לכם סעיף 14 מאותו הסכם, שנחתם ביום חמישי ל' בסיוון תשפ"א:

"הצדדים רואים יעד לאומי בכך שכל תלמידי ישראל ילמדו לימודי יסוד, מתוך הכרה כי שילובם בשוק העבודה הכרחי לעתידה הכלכלי של מדינת ישראל. לצורך כך יבוא הדבר לידי ביטוי בתקציב המדינה בתמריצים חיוביים ושליליים."

ובעברית פחות מכובסת ומנומסת: הצדדים רוצים מאוד לכפות על ילדינו לימודי יסוד, כלומר - אזרחות ושאר חלקיה של הליב"ה, ורצוי מאוד שתחת שליטה גורפת שלהם על התכנים.

מפחיד, לא?

פרק 5 - "יש רבנים שדווקא תומכים, ויש שאפי' מעודדים בשקט"

לפעמים, כך מספרים, מסתודדים בפינות שוממות תומכיהם הפנים-חרדיים של הממ"ח (אה, אולי עוד לא אמרנו, אבל יש כאלו. קצת ממש, אבל יש), ומלחשים שבעצם גדולי ישראל דווקא בעד. "בששו, מתחת לשולחן. הם יודעים שהחינוך היום לא טוב וצריך לתת לו להשתנות".

אוקיי, שמענו. ומדובר בהמצאה פראית. לא הייתה, לא נבראה. חסרת ידיים, חסרת רגליים.

הנה דעתם הרתחת של גדולי וחכמי דורנו.

נפתח בצייטוט ממכתב קודשו של מרן חכם שלום כהן שליט"א, יאריך הבורא ימיו על ממלכתו [אלול תשפ"א]:

מִן חֶסֶם שְׁלוֹם כֹּהֵן שְׁלִיט"א: "הַמַּחֲתָפֶתָה לְשִׁלּוּחַ יִלְדֵי לַחֲמ"ח - הִרְיָהּ חוּטָא וּפּוּגָם בְּנַפְשׁ יִלְדֵי וּנְקָרָא כַּחוּעַל בְּפִיקְדוֹנוֹ שֶׁל הַקַּב"ה אֲשֶׁר עוֹוֵנו גְּדוֹל מִנְשׂוּא"

"...חובה קדושה מוטלת על כל אחד ואחד לשלוח את בניו ובנותיו מראשית חינכם* אך ורק למוסדות החינוך התורניים אשר מחנכים בהם בדרך התורה הקד' וע"פ השקפת חכמי ישראל בקדושה ובטהרה, וכל מי שמתפתה מתוך שיקולים כספיים או עניינים אחרים** לשלוח את ילדיו למסגרות אחרות שאינם ע"פ ההקפה התורנית הצרופה, כגון ממלכתי חרדי וכד', הריהו חוטא ופוגם בנפש ילדיו, ונקרא כמועל בפיקדונו של הקב"ה אשר עונו גדול מנשוא. ואף אותם אלו המסייעים בעדם, הרי הם נעשים כשותפים לדבר עבירה, ועתידין ליתן על כך את הדין לפני קודשא בריך הוא, ולא ינקו מעוון ה"י..."

והנה דעתם של מועצת גדולי התורה שליט"א [תמוז תשכ"א]:

"...באים שוב במודעה ואזהרה כי חינוך ילדי ישראל בתשב"ר, הוא אך ורק בתלמודי התורה ובישיבות הקדושות המנוהגות בדרך המסורה לנו מרבותינו בכל הדורות בתבניתה ובטהרתה, וחלילה מלהקים מסגרות "ממלכתי חרדי" וכיו"ב (...) והוא כלאי חול בקודש, ואין בזה שום הוראת היתר כלל..."

ונסיים במכתבם המשותף של מרן רה"י הגראי"ל שטיינמן זצ"ל, יחד עם מרן הגר"ח קנייבסקי שיבלחט"א:

"...וכעת בזמן האחרון עומדים עלינו כאלה אשר רוצים להצר את רגליהם של החרדים לדבר ה', ורוצים להתערב לנו בחינוך הטהור של ילדי ובחורי ישראל ע"י הקמת מסגרת ממלכתי חרדי וכדו'. עלינו לעמוד כחומה בצורה שלא לשנות אפילו כחוט השערה ממה שהיה עד היום וחי' לא להתפתות*** אחר דבריהם והבטחותיהם, אשר אחרינה מי ישורנה, ואין בזה שום הוראת היתר כלל..."

* מראשית חינכם. רמז עבה כמו פיל לגני הממ"ח. שלא ימכרו לכם לוקשע'ן בזול, חברים. גם בגילאי הגן - אין לממ"ח מה להציע לנו.

** עניינים אחרים. כמו שזה נראה, יש כאן רמיזה עדינה לאלו ששולחים דווקא מסיבות אידאולוגיות, או בטן מלאה על החינוך החרדי הנוכחי.

*** להתפתות. כבר בשעת כתיבת המכתב [חשון ע"ה] ידעו גדו"י שעוד יציפו אותנו (ובעיקר את מנהלי המוסדות) בתמריצים כלכליים משמעותיים...

ובאמת, עם יד על הלב.

לא באנו להכחיש שישנם דברים שאכן כדאי וראוי שישופרו גם אצלנו בחינוך, בבית פנימה. תמיד יש ותמיד יהיה.

אבל...

אבל...

האם הדרך עוברת בלחיצת יד לאנשי יש עתיד וישראל ביתנו?
או שמא אנחנו יכולים לשחרר, וקצת יותר לסמוך על גדולי הדור?
אל תענו לנו. תענו לעצמכם. ומי יודע, אולי תגלו עובדות מפתיעות על עצמכם.

פרק 6 - פנינים נדירות מחסע צלילה מסעיר עמוס בריגושים

המכון הישראלי לדמוקרטיה, גוף מקצועי לעילא ולעילא, הוציא בחודש אוגוסט 2018 תחקיר ארוך, מבוסס היטב, ושם הוא מנתח את הממ"ח בכל כיוון. ואולי פה המקום, אגב, להודות לעורכי המחקר, שי קציר לטם פרי-חזן, שעבודתם סייעה מאוד בהכנת הכתבה שבידכם.

צללנו לתוככי המסמך הארוך, ושלינו משם פנינים לא מעטות, להלן המובחרות שביניהן.

*

עם תחילת המסמך, מעידים המחברים כי כמו שחשדנו לאורך כל הדרך, המטרה העיקרית בהקמת הממ"ח לא הייתה בפתירת מוסדות לימוד חדשים (שזו משימה מורכבת וקשה), אלא שינוי המוסדות הקיימים, במטרה לשלוט על התכנים הנלמדים. בקיצור סוג של "המרת דת".

ציטוט מתוך ההקדמה: "בשנת תשע"ד 2013-2014 החל משרד החינוך ביישום רפורמה שאפשרה לבתי ספר חרדיים לשנות את מעמדם מ"מוכר שאינו רשמי" ל"רשמי" ולהצטרף לזרם חינוך ממלכתי-חרדי חדש, שלא עוגן בחוק"

בכיר במשרד החינוך מספר על פעילותו במשרד החינוך של הרב ד"ר שי פירון:

"זה היה נקרא ה"בייבי של השר", והוא קידם את זה... באופן כללי, יש הנחיה של המנכ"לית שהם (מוסדות הממ"ח) יהיו בקדמת הבמה ובראש סולם העדיפויות..."

ועוד מהגיגיו של הבכיר: "זרם החינוך הממלכתי-חרדי הוקם ב"חלון מדיניות" צר שהתאפשר עקב נסיבות פוליטיות אשר החלישו את כוחן של המפלגות החרדיות. בעת פתיחת חלון המדיניות לא הייתה מדיניות מגובשת אלא רק רעיונות ראשוניים, ומשרד

"זה היה נקרא ה"בייבי של השר". באופן כללי, יש הנחיה של המנכ"לית שהם יהיו בקדמת הבמה ובראש סולם העדיפויות..."

החינוך היה מגויס להקמת הזרם הממלכתי-חרדי."

"רוב עובדי המחוז החרדי הם חרדים בעצמם. מערכות היחסים בין בתי הספר למפקחים החרדים היו אחד הגורמים שהניעו את ההצטרפות לזרם החינוך הממלכתי-חרדי. בתי הספר

(הערה שלנו -כן, זה נכון. יש לממ"חים לא מעט מסייעים מתוככי החברה החרדית. מתוך רצון להעניק את אור הזרקורים למגמה ככלל, בחרנו שלא להתמקד בכתבה זו בהם ובשאיפותיהם, בודאי שלא באופן אישי)

"בתי הספר שהצטרפו לזרם הממלכתי-חרדי החליטו על כך ברוב המקרים על פי דעת מנהל העמותה שהפעילה את בית הספר, ללא התייעצות עם צוות בית הספר או ההורים. לעיתים אף מנהל בית הספר לא היה שותף להחלטה, ונודע לו על המהלך רק לאחר שההחלטה הייתה מגובשת וסופית"

לזה קוראים דמוקרטיה? אנחנו לא בטוחים.

"התקשורת בין הגורמים במשרד החינוך ובין הגורמים בבתי הספר שהתעניינו בהצטרפות לזרם הממלכתי-חרדי התאפיינה בניסיון לעבוד מהר ולנהל מגעים פרטניים עם כל אחד מבתי הספר תוך שמירה על "שקט תעשייתי"

שקט תעשייתי. אמממ.

והנה הפנינה שאנחנו הכי אוהבים, אישית:

"כל בתי הספר החרדיים שנבחנו בחרו להצטרף לזרם הממלכתי-חרדי עקב משבר כלכלי, בירוקרטי או ארגוני-פדגוגי עמוק, ששיבש את העבודה החינוכית בבית הספר וסיכן את המשך קיומו."

הבנם את זה? אף אחד לא עבר אליהם מרצון או מאיזושהי תובנה שמיימית. תשכחו מזה. שום אידיאולוגיה, רק חולשה פיננסית שאליה פרצו בשמחה רבה אנשי משרד החינוך.

פרק 7 - תשמרו על העצבים שלכם, כי יש לנו ציטוטים שעומדים לערער אותם

שימו לב לעובדה האחרונה בפרק 6. הבה נדבר עליהם. מיהם המוסדות שבחרו לעבור לזרם הממ"ח? האם רק בתי ספר שלא נוהלו טוב מהפן הכספי ורגע לפני קריסתם הגיעו אליהם המסייגים של איווט ושי פירון והעניקו להם חבילת שטרות תמורת שליטה בתכנים?

לצערנו, לא. בניגוד לרושם שייכן ועולה מהפיסקה המצוטטת, חשוב לנו להבהיר שישנם כן מוסדות ממח"יים חדשים, שקמו על ידי אנשים חרדיים פרטיים. מוסדות אלו לא נבנו באופן זה כדי לזכות בתקציבים ובנינוחות של בית ספר מוכר ומתוקצב! הם הוקמו מתוך רצון לשנות את הציבור שלנו. לא לחלן. לשנות. להתאים לרוח התקופה. לצקת בילדים ערכים של ליברליזם, מוכנות לאזרחות במדינת ישראל, וכולי.

מבלי להכנס יותר מידי לפרטים - כי שוב פעם, אין לנו שום עניין להתנגח באנשים כאלו או

אחרים - נצטט את התפיסה של אותם משדרגי והוגי החרדיות החדשה, מתוך ראיון חד ורהוט שהעניקה מנהלת מוסד ממח"י כלשהו, המבהירה בראיון שהינה חרדית:

"...התאגדנו לקבוצה של אנשים חושבים בחברה החרדית - בצלאל כהן, מנחם בומבך ועוד - שרצו לשמור על גישה חרדית מצד אחד אבל היה להם חשוב לייצר מקום פתוח..."

(אגב, בצלאל ומנחם הינם בוגרי 'בית הספר למנהיגות מנדל'. מה הפשט? אולי נספר לכם בהזדמנות אחרת על אותו בית ספר מסתורי לשינוי והנדוס התודעה החברתית בישראל. מי הספונסרים שלו, מהם מטרותיו, ועל אלו הצלחות כבר תתומים בוגריו)

"...את הילדים האישיים שלנו אנחנו שולחים את כולם ללמידה, וכמה שיותר אקדמית..."

"יצרנו תקנון, שהוא תקנון שעבר מבחינה משפטית במשרד החינוך..."

"... כשפתחתי את בית הספר, באותו אוגוסט מכוון 2014, פניתי לקדוש ברוך הוא ואמרתי לו אם החלטת שזה הייעוד שלי, לא ביקשתי ולא רציתי אותו - אבל אם החלטת שזה הייעוד שלי - אני מגיעה מהחינוך המיוחד - תלחץ לי על היד. ובמהלך החמש שנים האחרונות, שהיו אינטנסיביות ומורכבות, בקטעים הקשים והכואבים הוא היה שם ולחץ לי את היד..."

"...אנחנו רוצים להשאר חרדים, חשוב לנו מאוד לשמור תורה ומצוות. ומצד שני, אנחנו לא רוצים לוותר על שותפות בחיים האזרחיים..."

"...אנחנו רוצים להישאר חרדים, חשוב לנו מאוד לשמור תורה ומצוות, חשוב לנו מאוד לשמור את המסורת שלנו וללכת בדרך של המשפחה הרגילה. ומצד שני, אנחנו לא רוצים לוותר על שותפות בחיים האזרחיים..."

"...אני מאמינה שיהיו בנות שטובות ברפואה, ויהיו מהנדסות, ויהיו בנות שטובות בספורט ויהיו בנות שיביאו את האומנות שלהן לקדמת הגלריות הישראליות".

"...בית ספר ממלכתי חרדי הוא בית ספר שמנסה לשלב בין שני דברים. מצד אחד בסיס של לימודי קודש..."

"...ומצד שני, חשוב לנו מאוד לייצר מקום שבו התלמידות תוכלנה ללמוד לימודי חול ברמה הכי גבוהה כדי שהדלתות יפתחו להן לכל דבר שהן ירצו בהמשך החיים. בחינת לימודי החול, אחד הדברים שחשוב לנו מאוד - גם לימודי ליבה, אם לומדים חול - אז בואו נעשה את זה בצורה הכי גבוהה, הכי מקצועית..."

"...עד כה בבתי ספר של בנות, אימהות מגיעות פעמיים בשנה לאספות הורים, שהן בעצם אספות אימהות בלבד. אני חושבת ששני ההורים אמורים להיות מעורבים בחינוך של הילדה גם בבית הספר. ולכן, ההורים מגיעים לאספות ההורים - ביחד..."

"אני רואה את עצמי בהחלט ממשרכת דרכה של שרה שנירר"

(וואו! וואו!)

ולסיום, קבלו ציטוט מדויק (מבטיחים, לא נגענו) מתוך הראיון.

"...זוג חברים מאוד טובים שלנו יצא בשאלה. הזוג חברים הזה, היה ונשאר חברים טובים שלנו."

החברות ביננו, הייתה חברות מאוד לימודית, ופנימית עמוקה. שבה דנו בהרבה מועקות בחברה החרדית. וכשהם יצאו, הרגשנו קצת בודדות. ואז החלטנו לעשות לעצמנו רי-סטרט על החיים שלנו. ולשאול את עצמנו מי אנחנו, מה חשוב לנו באופן אישי, מה חשוב לילדים שלנו, ואיך אנחנו רוצים לראות את עצמנו כמשפחה בעוד עשרים שנה..."

(שוב. וואו!)

פרק 8 - חילים היוצאות מהלב

במקום דברי סיום מנומסים או מילות סיכום קצרות, קחו את זה ישר מהלב: טייערע ברידער, אחים יקרים. בזמן שהשועלים מסתובבים כבר בתוך הכרם, כאשר פה ושם כבר יש נזקים מוחשיים וגלויים לעין, כאשר כוחות רבים וכבדי משקל מבית ומחוץ מנסים להחריב לנו את כל היקר לנו, זה הזמן להילחם. לעזוב את כל שאר העיסוקים והדברים שתופסים אותנו, ולצעוק. מכל הגרון. חזק. להילחם. לסרב בנחרצות לכל התערבות בתכני הלימוד.

יהודים! אסור לנו להשאיר אדישים, ולמלמל בשקט שמה כבר כל כך גרוע בקצת אנגלית. כולנו יודעים עמוק בלב שזו לא האמת. לא מדובר פה על קצת אנגלית או מתמטיקה. לא! מדובר כאן בנסיון צורמני, חצוף ושתלטני לקחת לנו את הנפשות של התכשיטים שלנו. לגנוב אותם מאיתנו ברגע של היסח הדעת.

אחים יקרים, אהובים וטובים כל כך. בלי שום ציניות; זהו הזמן לצעוק צעקה גדולה ומרה. לדחוף החוצה את היוזמות הפתלתלות של כל המחדשים, אלו שרוצים לחיות חיים אחרים מאיתנו. חיים של בילוי, פנאי, חופשות, בידור, אינטרנט וכל זה.

כי בכנות, בגובה העיניים, זהו המצב: אילו לא נשכיל להתאחד ברגע זה ממש, להעיף את כל חילוקי הדעות הקטנוניים שבינינו, לשלב ידיים, לחזק איש את את רעהו ולהדוף חזרה לבור הניקוז של מי הספוג'ה את כל הרפורמות החינוכיות הדגולות - ייתכן ותיכף נמצא את עצמנו במציאות מזעזעת, שחורה, קודרת, שאין להימלט הימנה ח"ו.

**בידינו הדבר, יאיר. ואנחנו אומרים לך, לשי פירון, לשר
החינוך התורן ולאיווט השונא: לכו מפה ותעזבו את
הילדים שלנו. תרחיקו את הידיים שלכם מהם, ועכשיו.**

